

Projekt

z dnia 21 grudnia 2022 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XLV/.../2022
RADY GMINY NOWE MIASTO LUBAWSKIE**

z dnia 22 grudnia 2022 r.

w sprawie wniosku o unieważnienie wyborów sołtysa wsi Nowy Dwór Bratiański oraz o doprowadzenie zapisów Statutu sołectwa Nowy Dwór do zgodności z prawem

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 oraz art. 18b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 1005, 1079 i 1561) oraz art. 223 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 i 2185) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uznaje się, iż wniosek z dnia 10 listopada 2022 roku dotyczący unieważnienia wyborów sołtysa wsi Nowy Dwór Bratiański oraz doprowadzenia zapisów Statutu sołectwa Nowy Dwór do zgodności z prawem nie zasługuje na uwzględnienie.

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Gminy do poinformowania wnioskujących o sposobie załatwienia wniosku, poprzez przesłanie odpisu niniejszej uchwały i jej uzasadnienia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Zbigniew Wiśniewski

Uzasadnienie

W dniu 10 listopada 2022 roku do Urzędu Gminy Nowe Miasto Lubawskie wpłynął wniosek od mieszkańca naszej gminy skierowany do Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie. Składający wnosi o:

- 1) unieważnienie wyborów sołtysa wsi Nowy Dwór Bratiański jako przeprowadzonych z naruszeniem prawa oraz o spowodowanie ponownego wyboru sołtysa;
- 2) doprowadzenie zapisów Statutu sołectwa Nowy Dwór Bratiański do zgodności z prawem.

W związku z tym, w dniach 5 i 19 grudnia 2022 roku odbyły się posiedzenia Komisji Skarg, wniosków i petycji, w których miała możliwość uczestniczenia osoba składająca wniosek.

Pismo spełnia definicję wniosku, gdyż odnosi się do sprawy ulepszenia organizacji oraz wzmocnienia praworządności. Spełnia ono również wymogi w zakresie formy i treści określone dla wniosku.

Zgodnie z art. 221 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 i 2185), dalej „KPA” przedmiotowe pismo zostało złożone do organu jednostki samorządu terytorialnego do Rady Gminy Nowe Miasto Lubawskie. Zgodnie z art. 242 KPA należy uznać, że Rada Gminy Nowe Miasto Lubawskie jest właściwa do rozpatrzenia obydwu części wniosku.

Odnosząc się do pierwszego żądania odnośnie unieważnienia wyborów sołtysa należy stwierdzić, że dniu 26 września do Urzędu Gminy Nowe Miasto Lubawskie wpłynęło pismo od dotychczasowego sołtysa, że z dniem 30 września rezygnuje z funkcji sołtysa wsi. W związku z powyższym Wójt Zarządzeniem nr 178/2022 z dnia 30 września 2022 roku w sprawie zarządzenia wyborów sołtysa Sołectwa Nowy Dwór Bratiański ustalił termin zebrania wiejskiego na 12 października 2022 roku na godzinę 18 i wyznaczył prowadzącego zebranie.

Kwestie wyboru sołtysa zostały uregulowane w Statucie Sołectwa. Statut Sołectwa Nowy Dwór Bratiański został przyjęty Uchwałą nr XLI/215/09 z dnia 29 grudnia 2009 r. w sprawie nadania Statutu Sołectwu Nowy Dwór i zmieniony Uchwałą nr XII/84/2015 z dnia 28 października 2015 r. w sprawie zmiany Statutu Sołectwa Nowy Dwór.

W przedmiotowym Statucie w rozdziale IV Zasady i tryb zwoływania zebrania wiejskiego zostały wskazane zasady zwoływania zebrań wiejskich w normalnym trybie, natomiast w rozdziale V Tryb wyboru sołtysa i rady sołectkiej określono tryb zebrań, podczas których odbywają się wybory sołtysa lub rady sołectkiej. W związku z powyższym jeżeli zebranie realizowane jest w trybie wyborczym to pierwszeństwo mają zapisy dotyczące rozdziału V. Zgodnie z § 23 ust. 2 Statutu Sołectwa Wójt zarządza wybory, wskazuje termin i wyznacza przewodniczącego zebrania. Nie istnieją przepisy, które dokładniej by tę kwestię regulowały.

Zdaniem Wnioskującego Wójt nie ma kompetencji wobec członków innego organu jakim jest rada gminy. Należy tu jednak zauważyć, iż powołując zarządzeniem przewodniczącego zebrania, Wójt wskazał tylko jego imię i nazwisko, nie wskazując żadnej funkcji, więc do prowadzenia zebrania wiejskiego została powołana osoba fizyczna, a nie radny. Żaden zaś akt prawny nie zabrania, powoływania przez Wójta do prowadzenia zebrania wiejskiego osoby, która została wybrana na radnego.

W Gminie Nowe Miasto Lubawskie przyjęta jest praktyka, że zebrania wyborcze prowadzi z reguły osoba będąca jednocześnie radnym okręgu wyborczego, do którego dane sołectwo przynależy, rzadziej pracownik urzędu, w dalszej kolejności inna osoba np. radny powiatowy, czy członek rady sołectkiej lub organizacji społecznej. W przypadku wyborów Sołtysa Sołectwa Nowy Dwór Bratiański zastosowano najczęstszą praktykę, czyli prowadzenie zebrania wyborczego przez osobę będącą radnym. Gmina Nowe Miasto Lubawskie stosuje taką praktykę dlatego, że prowadzenie wyborczego zebrania wiejskiego jest procedurą sformalizowaną, wymagającą przestrzegania wymogów formalnych postępowania i zachowania odpowiednich zasad. Radni mają odpowiednią wiedzę i doświadczenie w tym zakresie, co upoważnia ich do prowadzenia zebrań wiejskich.

Bezasadne jest stwierdzenie, iż skoro prowadzący zebranie nie jest mieszkańcem wsi Nowy Dwór Bratiański, wyklucza go to z uczestnictwa w zebraniu wiejskim sąsiedniej wsi. Zgodnie z paragrafem 14 Statutu Sołectwa prawo uczestnictwa w zebraniu wiejskim mają wszyscy stali mieszkańcy sołectwa posiadający czynne i bierne prawo wyborcze, określone ordynacją wyborczą do rad gmin. Nie oznacza to jednak, że w zebraniu nie mogą uczestniczyć osoby, które nie są mieszkańcami danej miejscowości. Mogą one uczestniczyć w zebraniu i wypełniać przypisaną im rolę np. protokolanta, prowadzącego zebranie, udzielającego odpowiedzi na pytania nurtujące mieszkańców, czy informującego o planowanych do realizacji przedsięwzięciach. Osoby te nie mogą jednak brać udziału w podejmowaniu decyzji przez zebranie wiejskie. Dodatkowo zgodnie z §

16 ust. 3 w/w Statutu o zebraniu informuje się radnego okręgu, do którego sołectwo przynależy. Informacje te przekazuje się po to, żeby radny mógł wziąć udział w zebraniu, a nie zawsze jest on mieszkańcem danego sołectwa.

Wnioskujący podkreśla, że na zebraniu był obecny sołtys ustępujący oraz członkowie rady sołeckiej, istniały więc przesłanki, żeby rada sołecka czy wójt mogli wybrać osobę uprawnioną do przewodniczenia temu zebraniu. Paragraf 23 ust. 2 Statutu Sołectwa jasno wskazuje, że Wójt określa miejsce, dzień i godzinę zebrania oraz wyznacza przewodniczącego zebrania. Zdaniem wnioskującego do prowadzenia zebrania bardziej uprawniony był członek rady sołeckiej a nie osoba wyznaczona przez Wójta do prowadzenia zebrania wiejskiego. Stwierdzenie to nie znajduje potwierdzenia w Statucie Sołectwa. W statucie tym nie ma żadnego zapisu, z którego można byłoby wnioskować, że zebraniu powinien przewodniczyć członek rady sołeckiej.

Wnioskujący stwierdził, że wątpliwości i zastrzeżenia budzi sposób powiadomienia mieszkańców wsi o zebraniu dla wyborów nowego sołtysa a faktycznie brak takiego skutecznego powiadomienia czego dowodem chociażby frekwencja 15 osób na 179 uprawnionych. Liczba osób niezbędna do wyboru sołtysa wynika z zapisów § 23 ust. 4 i 5 Statutu Sołectwa. Dla zachowania ważności wyborów na zebraniu wiejskim wymagana jest obecność co najmniej 1/10 uprawnionych mieszkańców sołectwa. O ile w wyznaczonym terminie nie uzyskano obecności wymaganej liczby mieszkańców, wybory przeprowadza się w odstępie 15 minut od terminu zwołania pierwszego zebrania bez względu na liczbę osób obecnych na zebraniu. Podczas zebrania wiejskiego w dniu 12 października 2022 r. obecnych było 15 mieszkańców. Patrząc na doświadczenia aktualnej kadencji jest to średnia liczba osób uczestniczących w zebraniach wiejskich w Nowym Dworze Bratiańskim.

Wnioskujący zgłosił, że nie miał możliwości dowiedzieć się o terminie wyborów gdyż tzw. zwyczajowe powiadomienie polegało na informacji, która fruwała z wiatrem po wsi, przybita potem przez mieszkańca na bramę remizy. Dodatkowo wnioskujący stwierdził, że dotychczas ustępujący sołtys o terminach wydarzeń we wsi powiadamiał telefonicznie a nawet osobiście. Zawiadomienie o zwołaniu zebrania wiejskiego dla wyboru sołtysa i rady sołeckiej zgodnie z § 23 ust. 3 Statutu Sołectwa wójt podaje do wiadomości mieszkańców sołectwa co najmniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem poprzez wywieszenie ogłoszeń w miejscach publicznych. Obwieszczenie informujące o zebraniu wiejskim zostały wywieszone w miejscach publicznych m.in. na tablicy ogłoszeń sołectwa Nowy Dwór Bratiański w dniu 30 września br. Spełniony więc został wymóg określony w Statucie sołectwa. W Statucie Sołectwa nie ma wskazania iż ogłoszenie to ma być upublicznione w sposób zwyczajowo przyjęty, a jedynie że ma być wywieszone w miejscach publicznych.

Wnioskujący stwierdził również, że nawet na stronie głównej gminy w ogłoszeniach nie było tym razem informacji o wyborach sołtysa. Gmina zgodnie ze Statutem ww. Sołectwa nie ma takiego obowiązku. Gmina zamieszcza takie informacje tylko w przypadku zebrań wiejskich wiosennych i jesiennych dotyczących wszystkich miejscowości. Jednak Zarządzenie Wójta Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 30 września 2022 r. w sprawie zarządzenia wyborów sołtysa Sołectwa Nowy Dwór Bratiański zostało zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 4 października 2022 r. Dodatkowo w celu przypomnienia mieszkańcom o zebraniu w dniu 12 października (dzień zebrania wyborczego) zostały wysłane smsy do wszystkich 54 użytkowników - mieszkańców Nowego Dworu Bratiańskiego, zarejestrowanych do serwisu SISMS. Serwis ten jest to usługa, do której przystępują mieszkańcy dobrowolnie.

Wnioskujący dodał, że uważa że jako mieszkaniec gospodarstwa spoza wsi nie został skutecznie powiadomiony i naruszono jego konstytucyjne prawo udziału w powszechnych wyborach sołtysa wsi. Zgodnie z §23 ust. 3 zawiadomienie o zwołaniu zebrania wiejskiego dla wyboru sołtysa i rady sołeckiej, Wójt podaje do wiadomości mieszkańców sołectwa co najmniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem poprzez wywieszenie ogłoszeń w miejscach publicznych. Wymóg ten został spełniony. W Statucie, który podlegał konsultacjom społecznym nie został uwzględniony inny wymóg. Dodatkowo podkreślić należy, że obowiązek skutecznego powiadomienia dotyczy decyzji administracyjnych a nie informacji o wyborach sołtysa.

Odnosząc się do drugiego żądania o doprowadzenie zapisów Statutu sołectwa Nowy Dwór Bratiański do zgodności z prawem wnioskujący domaga się usunięcia zapisu z paragrafu 12 pkt 3 Statutu o tym, że przewodniczącym Rady sołeckiej jest sołtys. Podkreśla, że jest to naruszenie kompetencji władzy uchwałodawczej i wykonawczej. Zdaniem wnioskującego przepisy nie dopuszczają łączenia funkcji sołtysa i członka rady sołeckiej jako wybieranych w odrębnym głosowaniu.

Należy więc tu zauważyć, że Statut Sołectwa Nowy Dwór Bratiański jest to akt prawa miejscowego, który podlega ścisłemu nadzorowi prawnemu. Wojewoda sprawując swoje uprawnienia nadzorcze nie wniósł uwag do uchwalonego przez Radę Gminy statutu, w związku z tym należy uznać, że jest on zgodny z prawem. Uchwała wprowadzająca Statut Sołectwa Nowy Dwór nie została podważona przez Sąd Administracyjny,

w związku z tym należy uznać, że jest ważna i zgodna z prawem. Dodatkowo w polskim porządku prawnym oprócz zasad prawnych Sądu Najwyższego, uchwał Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz wyroków interpretacyjnych Trybunału Konstytucyjnego może być mowa jedynie o precedensach de facto. A więc sąd orzekający w sprawach późniejszych nie ma prawnego obowiązku przestrzegania wyroków sądowych wydanych w sprawach poprzednich. W związku z tym sąd samodzielnie rozpatruje każdy przypadek, nie jest zobowiązany do odnoszenia się do innych wyroków, stąd też w różnych sprawach nawet podobnych zdarzają się w Polsce diametralnie różne rozstrzygnięcia sądowe.

Dlatego reasumując opisane wyżej ustalenia w obydwu więc przypadkach należy stwierdzić, że wniosek nie jest zasadny.